

Це було 4 квітня 1943 р. У наш загін вояків УПА прийшла звістка, що в селі Постійному Костопільського району німці чинять наругу над жителями. Пограбували господарства селян, палять оселі

Щоб не нашкодити селу, дізнавшись, що німці уже його залишають, повстанці вирішили перестрігти ворогів за селом, на одній з лісових галявин, що утворилася внаслідок вирубок.

А якщо німці обминуть це місце, підуть іншою дорогою? Наші командири, щоб такі напевне перепинити ворогів, вирішили розділити загін на три частини, і кожна чатувала на ворога у визначеному місці. Нам випало якраз бути в засідці на згаданій вище вирубці, а точніше, в ліску, що кільцем її охоплював.

Стояла тривожна тиша, як і завжди перед боєм. Нарешті наші дозорці доповіли, що ворог обрав для руху наш напрямок. У тривожному чеканні кожен повстанець перекладав з руки в руку зброю, наче підбадьорюючи її перед боєм. Нарешті на вирубку вийшло стадо корів, яких забивали німці в постійненців, а за ними боєм викотилася валка з декілька підвід, завантажених награваним добром. Корів, а їх було десь дві сотні, гнали селяни з Постійного, яких захопили німці, на підводах за іздових правили головинці, тобто жителі одного з поближніх сіл. Правда, попереду валки їхала підвода з кулеметом, біля якого сиділо декілька ворогів. Саме на цій підводі, як з'ясувалося після бою, знаходився запас патронів.

Зауважимо, що нашим командиром був сотник «Ярмак» по прізвищу Войцешко. Коли на вирубку виїхали й інші підводи з німцями, за командою сотника ми розпочали бій. Першими вдарили наші 2 кулемети, їх приці-

БІЙ НА ОКОЛИЦІ

льними пострілами було відразу вбито німецького кулеметника на першій підводі, не встигли взятися до зброї, бо були вражені, й інші вороги на цьому возі.

Вогненний шквал перелякав корів, коні понесли підводи по пеньках, переверталися, з'їхавши з дороги. Худоба, що розбіглася, заважала німцям розібратися в обстановці, і годі їм було думати про прицільний вогонь.

Хтось з повстанців підбрався до першої підводи, що застряла між пеньків, і захопивши кулемет, почав строчити з нього по німцях. Згодом ми впізнали, що отой маневр здійснив вояк УПА «Чорний» по прізвищу Андрій Кублій.

Оговтавшись, одна група німців залягла в канаві вздовж дороги, а друга - відступила і сховалася в хаті Бенедя Забейди та в недобудованому житлі Ярмолая Юхимця, що виднілися неподалік вирубки. До речі, сам господар Бенедь з трьома малолітніми дочками перед приходом німців утекли з домівки.

Отож кулеметники повстанців Кублій та Розум'юк почали вибивати ворогів з канави, що, до речі, їм, завдяки умінню Розум'юка, швидко вдалося зробити. А уміння того він набув у Червоній Армії, в УПА ж влився, попередньо потрапивши в полон до німців та втікши з нього.

Залишалося вибити німців з хати Бенедьової родини. Але як? Адже звідти застрочив ворожий кулемет, змусивши вояків УПА, що оточували будинок, злитися із землею.

Всі поглядали на повстанця Зіновія Забейду, старшого сина Бенедя. Бо розуміли, що тільки він може врятувати ситуацію, але родина залишиться без домівки.

- Паліть, хлопці, хату, - *похмуро промовив Зіновій.*

Черги запальних куль, як золоті бджоли, ринулися на солом'яну покрівлю, яка відразу й спалахнула. Згоріла хата, хлів, клуня. Лише корову хтось із повстанців встиг випустити.

А бій продовжувався. Німці уже оговталися і готувалися до контратаки. І хто його знає, як би все скінчилося, якби на підмогу, не підійшли обидві інші частини сотні Ярмака. Перевага перейшла повністю на бік повстанців. Вороги уже думали не про перемогу, а про те, як втекти з поля бою. Допізна повстанські кулі разили чужинців, що прийшли на нашу землю. Лише коли надійшли свіжі сили німців, що стояли в Івановій Долині, зуміли допомогти решткам німецьких грабіжників через Полянівку відступити. Навіть у темряві їх переслідували вояки УПА.

У тій сутичці загинуло близько 30 ворогів, зі сторони повстанців убитих не було - лише 3 поранених.

Участь у тому бою брали жителі села Бечаль Петро Михайлович Мовчан, Петро Йосипович Шляюк, а також постійненці Іван Франчук, Павло Жук, котрих уже немає серед живих. Пліч-о-пліч йшли в той квітневий день на ворога і Василь Потапчук - «Герман», Микола Трофимчук - «Пушкін», Микола Ковальчук, Микита Скуба, Петро Дейнер, Іван Дейнер, Євген Дейнер та інші.

Іван ТКАЧУК, житель села Бечаль, колишній вояк УПА

(Запис спогадів здійснила Катерина Коротчук, колишня вчителька історії і директор Бечальської школи. Окремі епізоди спогадів І.Ткачука Доповнені з уст учасників описаного бою Зіновія Забейди та бечальця Петра Мовчана)